

Nr 63

Av herr Gustafsson i Borås, om åtgärder mot vapenstölder ur militära förråd.

Gång efter annan riktas allmänhetens uppmärksamhet på upprepade stölder av skjutvapen från militära vapenförråd. Det är naturligt, om både polisen och allmänheten efterlyser bättre säkerhetsåtgärder.

Vid storstölden i Värmland tillgreps 33 vapen, och i juli månad förra året försvann enligt tidningsuppgifter 15 kulsprutepistoler och 5 pistoler samt mängder av ammunition ur ett militärförråd på västkusten. Tjuvarna hade i det senare fallet med lätthet forcerat förrådsdörren, och sedan de med en bultsax klippt sönder hänglåset var vägen fri till arsenalen. Till det mer kusliga hör kanske att stölden upptäcktes först ett par veckor efter inbrottet. Man har rätt och t. o. m. skyldighet att fråga: Hur är något sådant möjligt? Rånmordet på droskföraren i Värmland förra sommaren, förövat med vapen stulna från militärt vapenförråd, »tuffa» tonåringar som slungar kulkärvar mot en villa och låter kulorna vina mot polis, ger eftertryck åt kravet att händelser av detta slag inte får upprepas.

Mot förslagna och tekniskt kunniga inbrottstjuvar skyddar säkerligen inga lås. Även tekniska larmanordningar torde ge allenast relativ säkerhet. De bör dock prövas i högre grad än som skett och samhället måste ikläda sig de ökade kostnaderna.

I »bestämmelser för krigsmakten rörande förvaring av eldhandvapen» har man sökt komma till rätta med stöldfaran. *Bevakning av förråd* avser att hindra obehöriga att beträda bevakningsområdet i avsikt att där begå inbrott eller skadegörelse samt att upptäcka och snabbt ingripa mot brott. Bevakningen utföres av militära poster eller av särskilt anställda vakter genom att bevakningsområdet i sin helhet ständigt eller med kortare tids mellanrum övervakas. Bevakning av militära etablissemang sker vid infart av post eller portvakt. *Tillsyn av förråd* innebär kontroll över att obehöriga icke berett sig tillträde till eller vistas inom bevakningsområdet och syftar till att därigenom i görligaste mån förebygga inbrott, skadegörelse och brand. Övervakningen utföres av militär och civilmilitär personal eller av särskilda tillsyningsmän som på oregelbundna tider inspekterar platsen. Förråden inom kasernområde övervakas av poster och dagbefäl. Andra förråd blir föremål för tillsyn genom förvaltnings- och förrådspersonal eller genom särskilda tillsyningsmän. Samarbete med polismyndighet organiseras av milbef. genom vederbörlig länsstyrelse, som orienteras angående belägenhe-

ten av samtliga armén tillhörande friliggande förråd och arten av inom förrådet förvarad materiel. Tillsyningsfrekvensen avpassas med hänsyn till de förrådsförvarade materielslagens betydelse och lokala förhållanden. Som civila tillsyningsmän anställas därtill lämpliga och pålitliga personer, som under tjänsteutövning åtnjuter polismans skydd och har befogenhet att bära vapen. Erforderlig utbildning ges, och vederbörande myndighet ställer vapen till förfogande. Bevakning och tillsyn effektiviseras även genom utnyttjande av hundar.

De tekniska skyddsåtgärder som finns avser att försvåra inbrott i sådan grad att särskilda åtgärder måste vidtagas för att inbrott skall kunna ske och omfattar främst:

- lås eller andra avstängningsanordningar,
- skyddsanordningar på byggnader,
- inhägnader,
- alarmanläggningar samt
- belysningsanläggningar.

En rad åtgärder har under de senare åren vidtagits för att effektivisera dessa skyddsanordningar inom ramen för de tillgängliga resurserna.

I skrivelse till försvarsgrenscheferna förra hösten har ÖB lämnat anvisningar angående metoder för inbrottsskyddets förstärkning vid förråd inom områden, där riskerna för vapenstöldar visat sig vara eller bedömts särskilt stora och för vilkas upprustning ÖB medgivit särskilda medel. Genom det ökade skyddet tvingas den brottslige vid genombrytandet av inbrottsskyddet att använda speciella verktyg (kraftigare än t. ex. bräckjärn) och att åstadkomma buller, och brottet blir tidskrävande. Andra skyddsåtgärder anvisas i speciella sammanhang.

Trots dessa effektiviserande anvisningar till skydd mot inbrott i vapenförråd står man tvekande om de är tillräckliga. Den ökande brottsligheten och tendensen till användning av allt grövre metoder och förbättrad teknik vid inbrott, möjliggjord bl. a. genom att marknaden på senare tid fått mera effektiva, lätthanterliga och lätttransportabla verktyg och redskap, t. ex. för sågning, borrning och klippning — allt detta gör att frågan måste ställas: måste inte nya grepp tagas för förebyggande av stöldar från militärförråd och för att återställa allmänhetens tilltro till de militära myndigheternas vilja att till det yttersta skydda mot stöld av farliga vapen?

Förrådsuppläggningarna av begärliga vapen måste av beredskapsskäl vara i hög grad decentraliserade. En kontinuerlig bevakning torde bli mycket kostnadskrävande och dessutom medföra stora svårigheter vad det gäller att finna lämplig personal. Även om nya säkra förrådslokaler färdigställts och andra kommer att bli färdiga i en snar framtid kvarstår likväl frågan om ett effektivt stöldskydd vid de tusentals småförråd som finns spridda inom vidsträckta områden i alla landsändar. Den decentralisering som vidtagits är välbekant och motiverad. Endast på detta sätt kan riskerna inför

krigsfara eller krig minskas, både vad det gäller krigsmaterielen och de inkallades snabba utrustning. Om ständig vakttjänstgöring vid förråden av militär är otänkbar ur personell och ekonomisk synpunkt, borde man kunna pröva en allmän men icke oavbruten tillsyn över förråden av folk på ort och ställe, som härför fick en blygsam ersättning, och genom kontroll av myndigheterna enligt stickprovsmetoden. Skulle man komma längre i fråga om effektiv bevakning genom moderna tekniska larmanordningar måste sådana monteras även om det skulle medföra ekonomiska uppoffringar, inom rimliga gränser.

Enligt min uppfattning måste åtgärder i denna fråga snarast komma till stånd. Försvarsstaben har relativt nyligen företagit en utredning rörande åtgärder för att förstärka inbrottskyddet för krigsmaktens vapen. Möjligheter torde föreligga att skyndsamt framlägga förslag bl. a. i anledning av denna utredning och mina synpunkter ovan. Jag hemställer, att riksdagen begär förslag utan dröjsmål i ärendet.

Under hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära att förslag utan dröjsmål framläggas angående åtgärder för att förstärka inbrottskyddet för krigsmaktens vapen.

Stockholm den 17 januari 1964

Axel Gustafsson

i Borås